

ИЗДАВАЈ
УТОРНИКОМ
СУБОТОМ
УРЕДНИШТВО И АДМИНИ-
СТРАЦИЈА Његовеа Бр. 27
— ХОТЕЛ „ЦИМЕРИЈА“ —
ЦЕТИЊЕ

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

УРЕЂУЈЕ ОДБОР
УРЕДНИШТВО СЕ НЕ ВРАЂА
ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА
БРОЈ 64
ПРЕТПЛАТА:
МЕСЕЧНО ЛИ. 9.—
ПОЈЕДИНИ БРОЈ ЛИ. 1.—

ЛИСТ ЗА НАЦИОНАЛНУ ПОЛИТИКУ, КЊИЖЕВНОСТ И ПРИВРЕДУ

ПОТРЕБА ПРИВРЕДНОГ ПРОСВЕЂИВАЊА

По начину живота и рада види се да је привредна просвећеност нашег савјета на врло ниском ступњу. Насупрот чињеници што, сразмерно броју становништва, имамо доста школских људи, привредне дјелатности у Црној Гори врше се и даље на примитиван начин, онако као што су се вршиле у прошлости. Чудовно је, ваиста, да се у једној покрајини, гдје су се толике младе генерације гајиле и негдаја о неком новом друштвеном уређењу за које се вели да би било боље од постојећег, ни досад није могла извршити потребна еманципација од старих и застаралих облика и средстава рада.

Али, узроке тој нашој заосталости треба тражити не ван нас, већ у нама самимца, у нама Црногорцима. У овоме злочине кам-ну водећу борбу са природом и са равним нападаима, борбу за национални остатак и суку коначног хљеба, Црногорци су се њиховима ограничавали на то да створе само један кривич минимум у егзистенцију, а за неко побољшање, унапредивање и подизање скале својих социјално-културних потреба нијесу толико марљиви ни бринули. Историске прилике нијесу им шиле на руку, и начини и средства привредних радности готово су остали на истом или сличном ступњу. Створене су на тај начин чврсте навике. Било би погрешно из овога изводити закључак да код нас у нашој прошлости, која је била славна, није било љуба прегалаца, који су давали импулса становништву да свој живот и рад подигне на вишу равину, пружајући му и личне примјере за то. Таквих прегалаца је било, али њихов утицај, и поред добрих посљедица у тој и тамо, није се оваплотио на читаво плућа. Треба истаћи да су наши људи, на јабини, далеко од својих крјева, у иностранству, показивали своју високу радљивост и пријечност за рационалне методе рада. Међутим, на дому, у Црној Гори, остало је готово све по старом. Као да је падо проклетство на овај суморни, изобразани, наборани камџар.

И у ново вријеме, за потоне двије деценије и више, ми смо били слугавани нашим духовним и крвним наслеђем у погледу радних навика из прошлости. Ма колико да се био подигао животни стандард нашег становништва, начини и средства рада остали су као и раније, без знатних промена. О рационалним методама се само причало. Наш бистри, речити и темпераментни војник волио је да тим изравна зашти свој и онако сликовити Језић, а била организација послова и уношење у њих више напора стављени су у страну, да по њима пада прашина све свакодневице.

Интелектуалци су извршили грѣх према народу из кога су поинили. И они који завршише привредне и друге стручне школе нијесу, сем малобројних љубавца, ишли у масе да им своје знање ставе на располагање, већ су настојали да се закопају у административно пискарање, у кафе-писане и љубов политивирање. Залуд су у главама тих школзованих људи љубачке модерне, напредне идеје о рационализацији рада и о старану на крај друштвених облика, — стварност је остала ета. Наше село, извор и утеха свега нашег живота, није ни задружено организовановано, није ни окушало благодети практичног културно-рационалног рада. Ратарство се

врши примитивно, воћарство исто тако. Сточарство је врло заостало. О развученом воћарству, о олепмењавању стоке, о бољем новоравању, губрењу и обдјелавану земље, о увођењу подеснијих култура да наше прилике и поднебје и т. д. као да се ништа не зна.

Ми сматрамо да су за овакво стање много криви интелектуалци, а што су они тако неактивни и друштвено јалови — крив је накарадни школски систем у нашој земљи. Иако је у њој било стручних школа, а и сад их има, повлађивање су нестручне школе, оне које дају опште образовање. У Црној Гори, нарочито, заједно је био, под утицајем таквог школског система, велики кобан дух да је свако своју дјетињарију шиле у гимназије, а затим на универзитете. Ко ју је спао у ниже и стручне школе, сматрао је то као нужду и није био задовољан. Често сте могли чути селзак кад каже за своје дијете које шаље у школу: „Учићу га до највиших школа, па да ћу све што имам за њега потрешити; нека бар њега јад једу не додаје као мене“. То је, у ствари, значило: школоваће га да постане „господин“, тј. да ништа физички не ради, да не оре и не копа, да се ослободи од рала и мотиге.

Више него икад prije, данас се јасно увиђа колико је неоправдано ништа и ништа тога селзача, које смо горе навели. Такође јасно се увиђа колико је застравајућа наша општа привредна пракса свјештености. Зато је дужност свих интелектуалаца да одбацивају предрасуде и преубиједи у тај јадни селзачују и привредним дјелатницима у смислу увођења нових, напредних, рационалних метода рада и облика привредне организације. Ово треба извршити уз нужну преоријентацију нашег школског система у правцу развијања стручности, корисне за народ и целокупни његов живот. Послије ове велике народне несреће, морамо се свим силама старати да у ново вријеме уђемо са препорођеним духом, а нарочито са препорођеним привредним духом. Д.

Поморска акција око Велике Британије и у Средоземном Мору

Северноисточно од Порт Саида су наши авиони, и поред снажне противничке реакције која је ранила неколико чланова посаде, погодили торпедом и потопили један брод од 10.000 тона, који је пловило у ковоњу.

На јужној и источној британској обали гоњило је немачко ваздухопловство такомо јушерачанг дана и ноћас разорним бомбама постројена од ратног значаја. Између 10 и 22 јула изгинуло је британско ваздухопловство 189 авиона од којих 114 над Средоземним Морем и Северном Африком. За исто вријеме су Њемци у борби против Енглезе чгубили 40 авиона.

Током Борбе у Каналу Ла Манш запалиле су лане њемачке поморске снаге поред једне командне јединице флотиле Ју и 6 британских моторторпилера, од којих су 4 потопљена. Један њемачки ловац подморница потопио је палубом један британски моторторпилер. Ухваћено је више заробљеника. Једна формација одређена за сигурност ковоња стигла је без губитака у луку за коју је кренула, онаквото је извршила свој задатак. Акцијом поморске артиљерије оборено је 5 авиона. 54-то ловачко јато оборило је од почетка рата 2.500 авиона.

УСПЈЕСИ ОСОВИНСКИХ СНАГА

Жестоке борбе у области Ел Аламеина

Египатски фронт

У последње дане одиграле су се жестоке борбе у околини Ел Аламеина. Борба, која је узела нарочито огорчени карактер, саршила се у корист осовинских трупа. Противник је суда одбијен и против њега су извршени противнапади, у којима је претрпјо тежке губитке у људству и материјалу. У наше руке је падо 800 заробљеника, већином Новоделанђана и Индијанаца. На бојишту је заровено 130 Борчи кола. У жестокој акцији су се нарочито истакли њемачки корпус у Африци и италијанске дивизије Тристе и Прешиа.

Осовинске ваздухопловне формације су опетовано посредовале у борби.

Италијански ловци су у боју оборили три апарата, а њемачки шест. Још један аероплан стрпошито се погођен од стране противничких артиљерије једине наше велике копнене јединице. Акције бомбардовања уперене против базе Микабе задале су штету ратним постројенима њемачки ловци из пратње разорили су опетованим сукобима 4 Спитфјера.

15 овог мјесеца су наши одреди поново зајепили базу Барабуа.

У Египту су италијанско-њемачке трупе уз помоћ ваздухопловства одбиле у огорченим борбама прса у прса опетоване дневне и ноћне нападе извршене са знатним снагама код положаја Ел Аламеина. Ухваћено је преко 1000 заробљеника, а разорена су 131 британска борна кола.

Афрички ратиште

ЕГИПАТСКА ОФАНЗИВА

Међународни положај Египта у новом свијетлу

Побједосни развој осовинских снагање у Северној Африци и овог мјесеца, на велико осовинско-њемачких трупа на европским територију још једном су истекли велике унутрашње и међународног положаја Египта. Египат, војно западједну од стране енглеских наоружаних снага и створен у свакој минутацији и активности свог јачања живота под ишиту контролу британске власт, прогласио је формално своју независност у суслоб; те је више ниша највише да је чврсто одлучио да остане по старину од рата. То међутим није ништа смјело да енглеским територију, услед клаузула савезничког уговора који је нареду Египта и Египтске био закључен 1887 године, буде претворен у базу у којој су придржане и од које су биле уперене енглеске снагање сиције против Османлије Кандаје, у нашкој ситуацији, извршености Египта поставља мисли, а ипак, вину је очигледно колико је нека пошла еволуција у смислу широмиса енглеским интересима.

Посљедња енглеска јавност одлучно је ставила своје гласове за смјенивање, на велику зупа јасно показала свој опозивни став према пољцији севралноцији пред британским прохјевјем и интересима, коју су одлучили да се у Каиру најемачки, а ипак, после 15 новембра 1940 године, то јест после ненаподе и сумњаве сјерп министри преједника Хасан Сабри Паше. Ова одлука је у циљу велике родике неважно вољштво и изорочени новом што је 5 фебруара 1942 године дошао на власт садашњи министар прешједника Нихас Паша, који се сматра највишим националистичким дјелом и мислишати да који се се у сваки британски вођашки покрет, на чјем се члу он налази.

Пашину је природно да су војни дојави који су се одиграли у најкориче вријеме још

више савезали унутрашњу ситуацију Египта и повела напред. Тако је сам министар прешједник 24 јуна ово године био врхунски као пружила цијелу нареду, па је, у сврху одржања мира, највише да је добио од британске владе најкоричеоријача осумњача да она има чврсту нареду да од крајњих пројекти египатске територије. Уосталом, дојаво је Нихас Паша, војна ситуација била је „надовољна“. Не загледа, међутим, да су ове изјаве, учињене након египатских дојави са британским властима, биле у савињу да у миру левају. А урочка није ни могло биши. Пашако на сгару чинио да је војна ситуација у Северној Африци за Египтске све јарго сјим не „надовољна“, а урочка на сгару опробоу британских снагање уперена, према авиону и ван да највише опасност за Египат лежи уперу у прикосу енглеских наоружаних снага на његов територију. Неда што не би било, ни би Египат узавано ратне ситуације, и осовинске силе не биле присиљене да идуру преко египатских територија да се што брже урочкају енглеским снагамање. Египатско вјештакоштво, која је на сгару са одлањем на Египтске и са аружаме урочкаши британским наоружаним снагама, мије не само да све више долази у прикосу Египта. А што су већ савоцили најсјесније египатског ро. о. о. о. и што јасно показују немира и опозивија Египатске и Нихас Паше, и као што је ави јасно показује неважно египатског организације „Ниср“ Ел Тајиб Нисер у шеглару који је недавно послао владу Франку, а у којему је позвао канско владу да дефинитивно и политички савезу негу са Египтском и да ослободи египатске територије од британских трупа.

Према томе, је потпуно јасно да за Египта још увек није свој највише, а да његов удег авионан од снага који не имамо шомо даље развоја сукоба. А у међувремену наоружане снаге Осовине стирим коракот се пријачу Александрином.

Заблудна учења демократије

Појави демократског система владавине у Европи претходило је индивидуално у филозофији. Од њега па даље, нарочито кроз Француску револуцију, отпочела је да господари идеја о снази, срећи и миру људске јединице. По та политичко индивидуалстичкој мисли и друштво и држава су само средство за остварење циља јединке; док су прије појаве индивидуализма пред интересима нације, породице, државе и уопште сваке људске заједнице, занемариване потребе поједине личности. Овај индивидуалистички правац одразио се не само у политичкој, него и у етици, педагошкој, социјалној и најпослије у привредној привредни индивидуализам, по коме се индивид дозвољава да потпуно слободно формира привредни живот.

Из оваког погледа на свијет и живот никла је демократија (народна влада) са познатим начелом о једнакости, братству и слободи свих људи. Сва се тежина сводила на то да се човеку даде што више права и што већа слобода. Ова идеја је била врло привлачна и европски људски дух је радо прихватио. Чинило се, да је могуће да добре жеље постоје у свакој личности. Тако је ова мисао владала људском делатношћу кроз период од стотине година. За ово вријеме људи су нарочито чврсто демократију као најсавршену владавину, јер вијесу могли да увиде, да је ова мисао била чиста заблуда и да оно што су они кроз читави овај период сматрали стварношћу, није стварност.

Једна по једна догма демократије падала је под утицајем великих поремећаја које је њен систем владавине доносио.

Прокламована једнакост свих људи показала се апсурдном. Начелом „нема већих ни мањих, сви су људи једнаки“, демократија је у теорији „хтејла да славу великог човека подијели међу његово многобројне сараднике, у пракси пак она је постигла само то, што је пажљивије изабрала и измијерла принос неславних слави славнога. Али тиме нити је смањила славу славнога, нити повећала славу неславнога. Куле су остале куле, а избе набе.“ каже епископ Николај. Но није само тако у питању људских величина, него и у привреди. Истина, сви људи су имали право да буду богати, али нијесу сви могли то бити. Једни су постали краљеве разних врста индустрије са огромним капиталом, а други њихови радници, слуге, робови. У државној управи: једни министри и управљачи, други скопострани опозиционери, једни поборници, други само гласачи. И тако никада међу људима није било више равности, него баш онда када се мислило да је нема; када је као резултат слободне конкуренције и утицајем дошло бирократско-капиталистичко поробљивање.

У економској тежини човека, у подјели људи на странке, на владу и опозицију, у безобричном човековом налету на другога, који му стоји на путу, не може се ни говорити о каквом међусобном братству.

Ни треће демократско начело није боље прошло. Истина, човек је тамо и онамо долазио до слободних изражаја, али сва та слобода била је само комедија да се задовоље ситни духовни, као деца његовим играчкама. Главном његова слобода се састојала да демонстрира, више, развија понеки излог и гласа најмање једанпут у три године. Но опет његова воља била је потчињена разним делоговима са пуним кесам новца. И тако мјесто слободе човек је постао роб новца, а новац као никада раније, у демократском систему, постао је свеобимно средство за постигнуће разних циљева. Човек, истина, није законски третиран као роб, али је продавао свој глас разним делоговима и своју радну снагу капиталистичким

спекулантима, завараван слободама и правима.

Демократска држава начело је проповиједала народу управу државом. Пошто чак народ није могао управљати, потребни су народни представници, изабрани од народа слободним тајним гласањем, а они да између себе комбинују владу. Но врло ријетко народ је бирао оне који су правни његови представници и имају с њим заједничке интересе. Каква је то народна влада кад, на пример, у једној земљи од деветста изабраних посланика, владина група има стоједа, а опозиција деветдесетдевет мандата. Они са више једним гласом су на влади, а они са једним гласом мање у опозицији. Ту је воља народа изражена само за један глас више, и ако тај глас сутра пређе опозицију, влада пада а опозиција узима управу. Ако се дожава узме као једно органско тијело (а таква треба да буде), гдје се сваки човек морао бринути о њеној срећи и напретку, онда је демократија заблуда. Демократски систем гони вољу народа у опозицију, у индиферентива према благостању своје сопствене државе, а често се радује њеном несрећу по оном начелу „што горе ти боље“. Има случајева кад опозиција чак може да буде бројно јача у народу а мања у представницима, као што је случај напр. био 1935 године у Југославији, када је владина

група добила већину представника а преко триста хиљада гласова мање од опозиције. Или узмимо још један непосреднији пример: дешавао се у земљама парламентарне демократије да по изабраном систему један представник среза са стотину гласова буде изабран, а његов противкадидат са неколико хиљада гласова ненабран. Појела људи на странке показала се неприродном, јер су у једну страну удруживали људе различитих положаја и интелектуалних способности, гдје су они јачи и богатији искоришћивали слабије.

Мјесто да помогне достојанству човека, како је прокламовала, демократија та је напротив унишала (гајно гласање, куповање гласова). Слобода штење у својој безобриности претварала је границе достојанства, и врло често честити и велики људи нијесу били важићени од најгорих напада на њихову част без икакве одговорности. Пуну таквих људи пошл су у гроб било као лопови или издајце, јер је јавна ријеч била неодољива.

Таквим својим заблудним учењима, неостарљивим у пракси, носећи собом дубоке поремећености у свим правцима људског живота, демократија је последице Светског рата дошла у безизлазан положај, па су људи почели да траже нове планове за изградњу друштва, државе и часељкове личности.

В. Вл.

ОБЛИЦИ КОМУНИСТИЧКЕ ПРОПАГАНДЕ

„Знарење комунизма била би најстрашнија од свих несрећа које је човјечанство до сада изживјело.“

Херберт Спенсер

Осим комунизма из таквовањем чистог и научног убјеђења постоје извесне људске сили које су некако дугоручно болести, која им је поремећена мозак. Постоји и једна група комуниста који још не знају шта је комунизам, али они вјерују да би им он могао допринијети корист. Постоје и такви комунисти који ажури само за ону ствар за коју су добро плаћени. Међу комунистима видимо нераднеке, лењиве и апсолутне паразите, људе неспособне за макакв напор или личну жртву, потпуне егоисте. Пошто они не могу да набу у друштву мјеста за своје болесне прохтеје, нити оправдају за своје рђаве особине и недостатке, они узаве у комунистичке редове. Наравно комунисти ове типове не одбацују, јер имамо да једног извесног момента није нико сувишан. Док не дођу до власти, они чак и буздама отварају врата својих нелија. Међу комунистима спадају и пропаји баци, сеоски ђилкови, који су са разбурашеном косом лутали по селима и тровали селчаке обећавајући им алтара брда, стварајући пометњу, сукобе и демонстрације. Ови типови су код комуниста просто оруђе које они немилосрдно употребљавају по плану који одговара само њиховим револуционарним циљевима. Од 85.500 комуниста у Русији, по ријечима Лењина, само је један проценат прави комуниста, 70 процената су варалице и лопови, а 29% лажници.

А како су комунисти придобијали своје жртве? Они никада нијесу придобијали присталице генералнимирним предавањима и говорима, него појединачном обрадом душа. Њихови агитатори приступали су човеку тек онда, пошто су га добро осмотрили и испитали са свих страна. Ако они пред собом имају човека слабијег квалитета, они су му приступали брже, без великих резервисања и придобијали га на препад. Али ако је у српидије обрнут случај, они су врљавили жртви издалека, заокружујући је и убјеђујући је најрије позитива и поведљиво, да би напали тек на једну потпуну уморну вилу.

Више неголи ма која друга идеологија, комунизам је умно врло добро да се служи равним видовима и да

се час приговарва као милорђе, час као уморно народни понос, ма да народ и народни не пријави, а час да се види да је чисте економске делатности и његовог начине и својим на својим мјесту рашири своје рјече.

Безначајан пропагандни облик комунистичке пропаганде, најстрашнији и у исто вријеме најбезудешнији његов вид је пропаганда међу школском омладином. Искоришћавајући младост дјечака и девојчица који су још у првом духовном развоју, комунизам се првенствено приговарва међу њима.

Комунистичка тактика је била психолошка срачуната да виртуозности. Показано се редовно од младости бујности и на њу се највише рачунало. Најним представљеним појединим факата и из историје и из друштвеног живота радиле се на томе да се бујна младалачка машта распире од оног степена, да се свака криптичност паралише. Онда се преко тајних „васпитних група“, у које су млади људи несрећно упали, стварали присталице осујене на слијепу покорност. Од тог тренутка, умјесто слободних опредељења, ступа на поворници воља вођа и команда неких непознатих чинилаца.

Међу нашом омладином комунизам је произвео страшну пустош. Али сјећања омладина сада је имала прилику да увиди да је комунистичка пропаганда са свим својим обећањима и својим својим проповиједаном о бољем животу само једнојавно заваравње, које има једини циљ рушење здравих темела породице, друштва и државе.

Искоришћавајући са крајњом несавјесношћу простоту нашег селчака, комунисти преко пропалних ђака и разних сумњивих типова годинама су тровали душу његово обећавајући му рај на земљи, када неће бити ни сиromaших, ни жалости ни туге, ни болести ни казне. Али све хвале остале су суште фразе. Умјесто раја завладао је такав у ком су царовали плач и шкртут вуба. Може се са увјерљивом рећи да наша историја на свом путу ош најнеудачније среће таквих страдања и таквих духовних катастрофа и унижења људског достојанства.

Код нас у Црној Гори нема селчака са великим поседима, него су им посједи тако мали да ријетко који се дола на свом имању може добити де-

вољно жита да исхрани своју фамилију за цијелу годину. Не гледајући на то, комунисти су одузмали од ових малих посједача земљу и давали својим придобијанима. Па и са тих малих посједача комунисти би покупили плодове. Као што су то чинили и руски комунисти. Само је разлика у томе што су у Русији били слабије са огромним комплексима земље. Те спахијске земље у Русији селчаки су подијелили и оградиле. Али су се разочарали кад су комунисти у јесен покупили плодове. Та би се исга историја и оваје догодила да су комунисти остали на власти. Селчак би радио, а плодове његовог рада уживао би други.

Старана комунистичке власти у Совјетској Русији да натура земљорадничком сталежу комунистичку систему произвођење, у сеоском гадништву срела су отпор оти од стране селчака са малим поседима. Комунистичка система произвођење противња је, како материјалним интересима, тако и психи селчака, сопственика малих посједача. Ово је морао прихвати и сам Лењин, па је и дао „НПТ“, то јест Нову економску политику“. Према томе била навазан новом економском политиком, по својој суштини она је претстављала стару економску систему капиталистичке произвођење у сеоско-гадничком животу Русије. Овај је уступак Лењин учинио по невољи, јер сталешка мржња у комунистичкој политици Лењина од стране селчака, сопственика малих посједача, трозила је даљем спљаску комунистичке власти у Совјетској Русији. За вријеме „Неп“ произвођења у сеоско-гадничком животу Русије знати се почнрала. Земљорадници су поправили своје материјално стање.

Председник централног вршничког комунистичког комитета у Русији или председник свих совјетских република Калињин о природи влади мислио је: „Једина власт која би могла нешто учинити јесте та, која би стиснула народ у гаовене рукавце, примудила би масе радити огромну количну сити, гладовати, изумирати, и таквим начелом на његовима радничким и селчаким уређивати Русију. Каква бих ја био ктигор, говори о себи Калињин, кад не бих волео за грло селчака и одузео од њега жито?“ Његов следбеник Моша Пијаде, чим је узео власт у руке по црногорским селима, ово је чинио од црногорских селчака.

Ради осигурања брзе појезде комунизма Карло Маркс сматра да је неопходно потребно у томе заинтересовати селчаке, како би помоћу њих дошли до власти. Ово је радио и Моша Пијаде са његовим агентима у Црној Гори. Значи, селчакима угађају само ради тога да их привуку на своју страну, како би помоћу њих дошли до власти. А чим би дошли до власти, одмах би према њима промијенили своју тактику и претворили би селчаке у обичне робове, као што су то учинили комунисти од руских селчака, који сада једва чекају да се ослободје комунистичког јарма. Ово наши селчаки треба да знају, па да се чувају комунистичке заразе, те, по ријечима чувеног социолога Херберта Спенсера, „најстрашније од свих несрећа које је човјечанство до сада искусило.“

М. В.

САОПШТЕЊЕ Војног уреда Гувернерства

Војни уред Гувернерства саопштава да немају важности доводе да кретање на територији Црне Горе, изадег цивилизационих пута од стране националистичких организација и комитета.

Доводе да кретање могу бити изадег једино од стране италијанских команди мјеста или карабиниских станица, којима је националистички органи моћи да достављају дотичне доводе.

Последње вијести са разних бојишта

РОСТОВ је пао у њемачке руке после огорчене борбе

ВАНРЕДНИ

ЊЕМАЧКИ БИЛТЕН ОД 24 ЈУЛА 1942-XX

Фиреров Главни Стан јавља:

Трупе њемачке војске, С. С. — формације и словачки одреди су, уз снажну помоћ ваздухопловства, на цијелом Ростовском фронту сломили моћне утврђене непријатељске одбрамбене положаје, изграђене у великој дубини, те су после огорчених борби на јуриш освојиле град Ростов, који претставља важно лука прометно средиште. Чишћење града од непријатељских остатака је у току.

Источни фронт

Према вијестима што стижу са разних предјела источног фронта и према аванцим извјештајима њемачке Врховне војне команде, ових последњих дана одиграле су се на том просторном попришту одлучујуће борбе, које су бољшевицим задале крвава гubitа и нових одицања.

Бри њемачки одреди су прешли, има већ неколико дана, ријеку Донцу и пребацили се преко, настављајући

Руско ратвише

своје напредовање и постојано надирење, уништавши на свом путу сваки бољшевички отпор.

Бољшевици су масе, које се повлаче у нреду, непрестано бомбардоване од стране њемачких авиона, који их прогањају, задавајући им тешке губитке.

Њемачке и савезничке јединице су већ стигле до предграђа вароши Ростова, која је у пламену. Југоисточно од тог града бомбардовани су сви жељезнички чворови, пруге, станице, складишта сваковрсног материјала. Велики пожари што су букунили тим предјелом доказују равнорун акцију, коју су извели срчани њемачки авиатичари.

У ваздушним борбама са бољшевичким апаратима Совјети су изгубили у последња 2 дана више десетина апарата, а од 8 до 20 јула совјетско ваздухопловство изгубило је укупно 829 авиона, од којих 640 у ваздушним борбама, 62 акцијом противавионске артиљерије, 9 од стране копнене војске, а остали по аеродромима и хангарима на земљи. У истом размаку времена њемачко ваздухопловство је изгубило 70 апарата.

Наведеним губицима треба надолати борна коли и други ратни материјал, који је пао у њемачке руке. Сјеверно и сјевероапатално од Воронежа непријатељ је изгубио само 22 и 23 ов. мјесеца 64 борних кола. Међу стотинама погинулих бољшевика у тим акцијама налази се и командант 18-те совјетске коничке дивизије.

Атлантска анција осовинских подморница

Осовинске су подморнице 19 ов. мј. код источне обале Америке потопиле 2 трговачка брода Сједињених Држава средње тонаже. Један је од тих бродова био погођен једним торпедом те је потонуо за неколико минута, док је други био запаљен топовским хичима и потопљен. Оба су брода била натоварена драгоценим материјалом, а повила су за једну луку источне Америке.

Као што је јављено у ванредноме билтену, потопиле су последњих дана њемачке подморнице у Атлантику и сјеверно од Аасра 7 трговачких бродова од укупно 38.000 тона, међу којима и један велики брод са муницијом, који је одлетио у ваздух. Бродове које је припадало једном јако прабеном конвоју превозило је ратни материјал намењен за Африку. Једна подморница је продрла све до ријеке Сан Лоренцо, те је потопила три брода од укупно 15.000 тона и изоставила једног праћеног конвоја. Један други брод од 4500 тона је потопљен, а та је била бродска каскада. Осим тога је у америчким водама потопљено још 6 трговачких бродова од укупно 31.000 тона, а тешко оштећен торпедима један теретни брод. Према томе је непријатељска пловидба за последња 4 дана изгубила укупно 16 трговачких бродова од укупно 104.000 тона и то акцијом подморница.

Англосавински листови признају озбиљну опасност која им пријети

На свим фронтовима је ситуација постала мрачна и озбиљна за Англасе. На египатском фронту, на атлантском и источносавинском фронту — пише лист „Ининг Стандард“ — лебди крајња опасност. Не зна се — додaje тај лист, који изриче мисао многобројних енглеских и сјеверноамеричких кругова — како се под оваквим околностима може дискутуирати о англосавској победи.

Лист „Нју Јорк Дејли Нју“ извргава оштру критику Рузвелтову и Черчилову стратегију, те тврди да најгора стратегијска искуства Черчила никако нијесу говорила у прилог за то да се нејему повјери управљачке ратним операцијама. А ако би се то вођство сада предадо Рузвелту, као што се изгледа хоће учинити, онда би ствари узеле још гори ток.

Подизање пољопривреде у окупираним руским крајевима

Нова привредна политика у Бијелој Ритеници препоруча ову земљу, која је увјек била замињена од стране совјетске управе. Ова земља је огромно складиште сировина које треба искористити. Са огромном журбом су подухватили да брзи расцвет пољопривреде, која за 80% становништва претставља главни извор благостања. Ради се такође и на искоришћавању рудних бања.

ИТАЛИЈАНСКИ БИЛТЕН БРОЈ 787

ОД 24 ЈУЛА 1942-XX

Главни Стан Италијанских Наоружаних Снага јавља:

У предјелу Ел Аламеина наставне су жестоке борбе, оком којих је непријатељ претрпио нове губитке. Број заробљеника је порастао на преко 1.000. Наши одреди су до 20 овог мјесеца стигли до оазе Сиуа на западном египатском територији, те су је заосвојили.

Јуче је владала знатна ваздухопловна активност, те је дошло до честих сукоба између противничких ловачких формација; њемачки авиатичари су оборили 3 Спитфајера и 3 Куртиса. Непријатељ је без успеха покушао да изведе ометачке нападе против неколико средишта у нашој позадини, те је изгубио 6 авиона изнад Бенгазија; 2 су оборили наши ловци, 2 противавионске батерије и 2 су се стропотала на земљу погођена од стране артиљерије њемачких јединица. Заробљено је неколико посада, које су се спасиле падобранима. Један наш авион није се вратио у базу. Над Малтом су операције осовинских бомбардера успјешно настављене; њемачки ловци су оборили 4 британска авиона, а наши 2.

Поразни успјес ново мисије у Индији

Мисија војводе Гаучестерског у Индији завршила се потпунијим неуспјехом. После кружног путовања по Индији вратио се он у Енглеску. Његов извјештај је био да поља политичког индијанаца према британској војци. Међутим је у свим индијским круговима наишао на непријатељски став. Енглеска је једва да поболша, само погорша одмах између Енглеца и Индијанаца.

Италијански војни националисти Бове изјављују да индијци више не захтијевају од Британа и признају своје неуспјешност јер су ријешени да је извојују својим средствима. Није више вријеме да се преговаре.

Претједник партије Паниндијског Конгреса је изјавио да је главни циљ његове партије потпуно независност Индије. Дошло је да ће одмах након што ће та независност бити постигнута у Индији бити створена партија, јер су све садашње супротности послије од стране Британских власти.

Италијанска побједоносна армија на источном фронту

Лист „Минхенер Нојстес Нахрихтен“ истиче у једном свом долпису учешће италијанских трупа у операцијама које су у току на територији Донецког базена. Италијани — пише лист — напредују у три колоне дуж ница брежуљкака источни од Ворошиловграда. У жестоком борбама прса у прса, на нож и са ручним бомбама освојене су непријатељске одбрамбене линије, рудници и фабрике, које су често биле претворене у праве тврђаве. Тимошенко је настојао да спаси од заробљивања своје резерве, и оставио је зато у позадини јаче јединице са наредњем да пружају огорчени отпор. Италијанска команда је освојила, и поред свега тога, један индустријски брод од 50.000 становника, заробивши велики материјал, те је затим за неколико дана освојила и један пространи индустријски територији.

Поступак бољшевика са ранјеницима

Из док. мемората пронађених код једног заробљеног совјетског вилет официра сазнаје се, да су бољшевици деликатноски наређивали лекарима и цијелом санитетском особљу, да лекарима имају да се баве искључиво одржавањем лако ранјених, који одмах по одржавању имају бити послани натраг у борбене зоне. Само у изванредним случајевима морају руски лекари да се баве и тешким ранјеницима, за чији спас постоји мало наде.

КРАТКЕ ВИЈЕСТИ ИЗ ИНОСТАНСТВА

— Пољска комисија Сједињених Држава је завршила отварање новог бродоградилењског завода у Гданску, који ће концентрисати огроман допринос челика на већ постојећа бродоградилница. Услед тога је створена једна уговор за изградњу 200 нових бродова, а у складу са тим ствари да бродови са цијелим потребом огромно количина челика.

— Претједник ирчке владе Рендл ел. Кајлан вратио се из Њемачке у Ри. — Освојена су на срту два чиновника пошту у Барнаби, који су доказано да су прикључили поштанске поштомке одређене за војску. Пресуда је извршена.

— На источној обали Северне Америке трајала је 21 ов. мј. читав један сат ваздушне борбе са потпуним повраћањем између Нју Јорка и Нју Орлеаса.

— Нју Јорк Хералд Трибун откуцале је једноме чланку Претједника Рузвелта што није био наместо у стварању својих програма и циљева које треба постићи? — 20 ов. мј. су Немци на разним секторима Источног фронта оборили у борбама у све 139 совјетских авиона, великом британској и америчкој производњи.

— Министарство Морарие Сједињених Држава је објавило да је Атлантског Округа торпедован један брод средње тонаже.

— У Мексичком заливу је торпедован један сјеверноамерички трговачки брод средње тонаже; његова пловидба са једне непријатељске подморнице није успјела и један Британски трговачки брод на 1000 километара од источне обале Сједињених Држава.

— Током операција против Севастопоља имала је руска војска сведење губитке међу италијанцима и немцима: 55 официра, 26 подофицира, 1.772 војника. Број ранјених није тачно утврђен будући да су се многи од њих вратили својим јединицама.

— Коначна совјетска снага у одржаву Кавказа поверена је маршалу Ворошилову. Ову вијест је објавио Радио Москва у једној од својих првих јутерних преова.

— Трагичан положај англосавске флоте показује стехотне губитке који су претрпјели. Један коментар Радио Лондона је потврдио да су енглески губици бродова нарочито у последње вријеме били огромни. Не понављају се бретеоветушливи свети славаментатор али ми знамо да су оне велике Велика Британија — рекао је он на крају — иде у сусрет врло бурној периоди.

— Сазнаје се из Америке да су Сједињене Државе објавиле извјештај о својим резултатима у основу закона о измишљавињу и позивајућу. Ово не спречава Сједињене Државе да појачају куповину челика и других сировина. У овим ваздушним развојима изгледају да кавкаског и вилског сектору земље Американа да се што више оскрбе.

— Сазнаје се из Лондона да су у Сједињеним Државама објавили извјештај о својим резултатима у основу закона о измишљавињу и позивајућу. Ово не спречава Сједињене Државе да појачају куповину челика и других сировина. У овим ваздушним развојима изгледају да кавкаског и вилског сектору земље Американа да се што више оскрбе.

— Сазнаје се из Лондона да су у Сједињеним Државама објавили извјештај о својим резултатима у основу закона о измишљавињу и позивајућу. Ово не спречава Сједињене Државе да појачају куповину челика и других сировина. У овим ваздушним развојима изгледају да кавкаског и вилског сектору земље Американа да се што више оскрбе.

— Сазнаје се из Лондона да су у Сједињеним Државама објавили извјештај о својим резултатима у основу закона о измишљавињу и позивајућу. Ово не спречава Сједињене Државе да појачају куповину челика и других сировина. У овим ваздушним развојима изгледају да кавкаског и вилског сектору земље Американа да се што више оскрбе.

— Сазнаје се из Лондона да су у Сједињеним Државама објавили извјештај о својим резултатима у основу закона о измишљавињу и позивајућу. Ово не спречава Сједињене Државе да појачају куповину челика и других сировина. У овим ваздушним развојима изгледају да кавкаског и вилског сектору земље Американа да се што више оскрбе.